

۱۸۲۳
 انوار سعادت علیخان صاحب بیداد و اقامت
 الخاری خاند
 ۲-۵-۱۲

انورخان مع شرحه النورانی و حواشیه مسماه علی الزنجانی
 للشیخ انور علی بابیهام محمد عبد الرحمن بن حاجی محمد عثمان خان

۱۸۵۲

۴۳ و ۴۹
 ۱۹۷
 فریب غری

شرح
 ع ۳۱

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

در این کتاب توفیق الهی حاصل گردید و تألیف این کتاب در شهر کابل

بیتامه حاجی غفران محمد عبدالرحمن بن حاجی محمد روشن خان مسعود

مطبعة المطابع في كابل

35
1952

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد الذي حرک السماء وسکن الفلک والصلوة والسلام علی رسولہ
 صلواتہ الہی ہو مصدر المادیۃ وعلی آلہ واصحابہ الذین حذروا عن کل الغواثی
 ما بعد فیقول الراجی الی الغفران محمد عبید الرحمن بن الحاج
 محمد روشن خان اسکنہ اللہ عجوتہ الجنان لما کان علم التصرف
 أم العلوم والریاضی بین المتون کالشس بین النجوم شمولہ علی فوا
 طیفة وقواعد شریفہ التمت تجشیتہ فی حضرة من لہ توفد فی
 الفنون العسریة والادبیة وقوفہ فی العلوم الثقلیة والعصلیة کما یبذل
 اللامعی والسیمع المودعی مولانا سیدنا المولی حکیم سید النور علی
 سلمہ المد القوی قافا وبعد تصحیح المتن حواشی مفیدة کثیر من المقاصد
 وهو مش معینہ نکشف عن وجه المعانی نقابہ وسمایا کحل الریاض
 فی توضیح المبانی ودرہب حق التصنیف والتالیف لہذا العبد الضعیف
 نجیب محمد اللہ کانہ مدیقہ من جدر الحق البستان اور وضعہ من الریاض
 زہر من الطلاب لانیسوفی من وعاد الخیر ومن ارباب المطابع ان الیقوا
 یدیم الی الضیہ اعنی لا یطبعون ہذا الکتاب بغير الاجازۃ لانہ داخل فی
 ترور الامارۃ قطبہ بغير اجازتی جرم حسب القانون کما یطلع علیہ الماہرون
 ولنبذ بغير من ہذا الکتاب ووالی اللہ المصلح المطلب

طی اشارت است که
ایک کتاب را در وزن
نیم مصلحتی و این
داخل می باشد که
است که بدون
اجازت را قلم
جیبی فرماید ۱۲

فہرس فصول کتاب زرخسانی

فصل في المصالح	٢٢	فصل في المضاعف	١٩	فصل في المصالح
----------------	----	----------------	----	----------------

۱	فصل حکم المهر	۳۱	فصل فی نیاوا الزناک	۳۲	فصل
---	---------------	----	---------------------	----	-----

۴۳۴
۴۹۳
ز ن ج

بسم الله الرحمن الرحيم

اعلم ان التصريف في اللغة التفسير في
الصناعة تخويل الاصل الواحد الى امثلة
مختلفة لمعاني ان مقصودة لا يحصل الا بها علم
اما ثلثي واما سابعي وكل واحد منهما اما
مجرد او سز يد في وكل واحد منهما اما
سالم او غير سالم وفننه بالسالم
ما سلت حروفه الاصلية التي تعاقب

اي نوزان ۱۲

منه من غير ان يكون له في اللغة التفسير في
الصناعة تخويل الاصل الواحد الى امثلة
مختلفة لمعاني ان مقصودة لا يحصل الا بها علم
اما ثلثي واما سابعي وكل واحد منهما اما
مجرد او سز يد في وكل واحد منهما اما
سالم او غير سالم وفننه بالسالم
ما سلت حروفه الاصلية التي تعاقب

منه من غير ان يكون له في اللغة التفسير في
الصناعة تخويل الاصل الواحد الى امثلة
مختلفة لمعاني ان مقصودة لا يحصل الا بها علم
اما ثلثي واما سابعي وكل واحد منهما اما
مجرد او سز يد في وكل واحد منهما اما
سالم او غير سالم وفننه بالسالم
ما سلت حروفه الاصلية التي تعاقب

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the word 'بالتاء' (with the letter Ta) and other grammatical or linguistic remarks.

بالتاء والعين واللام من حروف العلة والهمزة
 والتضعيف اما التثلاثي المجرد فان كان ما فيه
 على وزن فاعل مفتوح العين فمضارع فاعل
 يفعل بضم العين او كسر ما نحو نصر يضرب
 يضرب ويحي على يفعل مفتوح العين اذا كان عين
 فعله او لامه احد حروف الحلق وهي الهاء
 والهاء والعين والحاء والعين والحاء نحو سأل
 يسأل ومنع ومنع وابى يابى شاذ وان كان ما فيه
 على فاعل كسور العين فمضارع فاعل يفعل بضم العين
 نحو سأل يفعل وقت يحي على وزن فاعل كسور
 العين اذا كان مثالا نحو ورث يرث الا ما شذ

Handwritten marginal notes on the right side of the page, providing further grammatical analysis and examples.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, continuing the linguistic discussion.

نحو حَسِبَ بِحَسْبٍ وَأَخَوَاتِهِ وَأَنْ كَانَ مَاضِيَةً
 عَلَى تَقَعُّلِ الْمَضْمُونِ الْعَيْنِ فَمُضَارَعَةُ يَفْعَلُ بِضَمِّ الْعَيْنِ
 نَحْوُ حَسُنَ بِحُسْنٍ وَأَخَوَاتِهِ أَمَّا الرَّابِعُ الْمَجْرُورُ
 كَشَرَفٍ يَشْرَفُ وَلَطَعْتُ يَلْطَعُ ١٢
 فَلَمَّا نَدِينُكَ تَلَكَّ وَدَخَانَ ١٣
 الثَّلَاثِي الْمَزِيدُ فِيهِ فَوَعْلٌ عَلَى ثَلَاثَةِ أَقْسَامٍ
 ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠ ١٠١ ١٠٢ ١٠٣ ١٠٤ ١٠٥ ١٠٦ ١٠٧ ١٠٨ ١٠٩ ١١٠ ١١١ ١١٢ ١١٣ ١١٤ ١١٥ ١١٦ ١١٧ ١١٨ ١١٩ ١٢٠ ١٢١ ١٢٢ ١٢٣ ١٢٤ ١٢٥ ١٢٦ ١٢٧ ١٢٨ ١٢٩ ١٣٠ ١٣١ ١٣٢ ١٣٣ ١٣٤ ١٣٥ ١٣٦ ١٣٧ ١٣٨ ١٣٩ ١٤٠ ١٤١ ١٤٢ ١٤٣ ١٤٤ ١٤٥ ١٤٦ ١٤٧ ١٤٨ ١٤٩ ١٥٠ ١٥١ ١٥٢ ١٥٣ ١٥٤ ١٥٥ ١٥٦ ١٥٧ ١٥٨ ١٥٩ ١٦٠ ١٦١ ١٦٢ ١٦٣ ١٦٤ ١٦٥ ١٦٦ ١٦٧ ١٦٨ ١٦٩ ١٧٠ ١٧١ ١٧٢ ١٧٣ ١٧٤ ١٧٥ ١٧٦ ١٧٧ ١٧٨ ١٧٩ ١٨٠ ١٨١ ١٨٢ ١٨٣ ١٨٤ ١٨٥ ١٨٦ ١٨٧ ١٨٨ ١٨٩ ١٩٠ ١٩١ ١٩٢ ١٩٣ ١٩٤ ١٩٥ ١٩٦ ١٩٧ ١٩٨ ١٩٩ ٢٠٠ ٢٠١ ٢٠٢ ٢٠٣ ٢٠٤ ٢٠٥ ٢٠٦ ٢٠٧ ٢٠٨ ٢٠٩ ٢١٠ ٢١١ ٢١٢ ٢١٣ ٢١٤ ٢١٥ ٢١٦ ٢١٧ ٢١٨ ٢١٩ ٢٢٠ ٢٢١ ٢٢٢ ٢٢٣ ٢٢٤ ٢٢٥ ٢٢٦ ٢٢٧ ٢٢٨ ٢٢٩ ٢٣٠ ٢٣١ ٢٣٢ ٢٣٣ ٢٣٤ ٢٣٥ ٢٣٦ ٢٣٧ ٢٣٨ ٢٣٩ ٢٤٠ ٢٤١ ٢٤٢ ٢٤٣ ٢٤٤ ٢٤٥ ٢٤٦ ٢٤٧ ٢٤٨ ٢٤٩ ٢٥٠ ٢٥١ ٢٥٢ ٢٥٣ ٢٥٤ ٢٥٥ ٢٥٦ ٢٥٧ ٢٥٨ ٢٥٩ ٢٦٠ ٢٦١ ٢٦٢ ٢٦٣ ٢٦٤ ٢٦٥ ٢٦٦ ٢٦٧ ٢٦٨ ٢٦٩ ٢٧٠ ٢٧١ ٢٧٢ ٢٧٣ ٢٧٤ ٢٧٥ ٢٧٦ ٢٧٧ ٢٧٨ ٢٧٩ ٢٨٠ ٢٨١ ٢٨٢ ٢٨٣ ٢٨٤ ٢٨٥ ٢٨٦ ٢٨٧ ٢٨٨ ٢٨٩ ٢٩٠ ٢٩١ ٢٩٢ ٢٩٣ ٢٩٤ ٢٩٥ ٢٩٦ ٢٩٧ ٢٩٨ ٢٩٩ ٣٠٠ ٣٠١ ٣٠٢ ٣٠٣ ٣٠٤ ٣٠٥ ٣٠٦ ٣٠٧ ٣٠٨ ٣٠٩ ٣١٠ ٣١١ ٣١٢ ٣١٣ ٣١٤ ٣١٥ ٣١٦ ٣١٧ ٣١٨ ٣١٩ ٣٢٠ ٣٢١ ٣٢٢ ٣٢٣ ٣٢٤ ٣٢٥ ٣٢٦ ٣٢٧ ٣٢٨ ٣٢٩ ٣٣٠ ٣٣١ ٣٣٢ ٣٣٣ ٣٣٤ ٣٣٥ ٣٣٦ ٣٣٧ ٣٣٨ ٣٣٩ ٣٤٠ ٣٤١ ٣٤٢ ٣٤٣ ٣٤٤ ٣٤٥ ٣٤٦ ٣٤٧ ٣٤٨ ٣٤٩ ٣٥٠ ٣٥١ ٣٥٢ ٣٥٣ ٣٥٤ ٣٥٥ ٣٥٦ ٣٥٧ ٣٥٨ ٣٥٩ ٣٦٠ ٣٦١ ٣٦٢ ٣٦٣ ٣٦٤ ٣٦٥ ٣٦٦ ٣٦٧ ٣٦٨ ٣٦٩ ٣٧٠ ٣٧١ ٣٧٢ ٣٧٣ ٣٧٤ ٣٧٥ ٣٧٦ ٣٧٧ ٣٧٨ ٣٧٩ ٣٨٠ ٣٨١ ٣٨٢ ٣٨٣ ٣٨٤ ٣٨٥ ٣٨٦ ٣٨٧ ٣٨٨ ٣٨٩ ٣٩٠ ٣٩١ ٣٩٢ ٣٩٣ ٣٩٤ ٣٩٥ ٣٩٦ ٣٩٧ ٣٩٨ ٣٩٩ ٤٠٠ ٤٠١ ٤٠٢ ٤٠٣ ٤٠٤ ٤٠٥ ٤٠٦ ٤٠٧ ٤٠٨ ٤٠٩ ٤١٠ ٤١١ ٤١٢ ٤١٣ ٤١٤ ٤١٥ ٤١٦ ٤١٧ ٤١٨ ٤١٩ ٤٢٠ ٤٢١ ٤٢٢ ٤٢٣ ٤٢٤ ٤٢٥ ٤٢٦ ٤٢٧ ٤٢٨ ٤٢٩ ٤٣٠ ٤٣١ ٤٣٢ ٤٣٣ ٤٣٤ ٤٣٥ ٤٣٦ ٤٣٧ ٤٣٨ ٤٣٩ ٤٤٠ ٤٤١ ٤٤٢ ٤٤٣ ٤٤٤ ٤٤٥ ٤٤٦ ٤٤٧ ٤٤٨ ٤٤٩ ٤٥٠ ٤٥١ ٤٥٢ ٤٥٣ ٤٥٤ ٤٥٥ ٤٥٦ ٤٥٧ ٤٥٨ ٤٥٩ ٤٦٠ ٤٦١ ٤٦٢ ٤٦٣ ٤٦٤ ٤٦٥ ٤٦٦ ٤٦٧ ٤٦٨ ٤٦٩ ٤٧٠ ٤٧١ ٤٧٢ ٤٧٣ ٤٧٤ ٤٧٥ ٤٧٦ ٤٧٧ ٤٧٨ ٤٧٩ ٤٨٠ ٤٨١ ٤٨٢ ٤٨٣ ٤٨٤ ٤٨٥ ٤٨٦ ٤٨٧ ٤٨٨ ٤٨٩ ٤٩٠ ٤٩١ ٤٩٢ ٤٩٣ ٤٩٤ ٤٩٥ ٤٩٦ ٤٩٧ ٤٩٨ ٤٩٩ ٥٠٠ ٥٠١ ٥٠٢ ٥٠٣ ٥٠٤ ٥٠٥ ٥٠٦ ٥٠٧ ٥٠٨ ٥٠٩ ٥١٠ ٥١١ ٥١٢ ٥١٣ ٥١٤ ٥١٥ ٥١٦ ٥١٧ ٥١٨ ٥١٩ ٥٢٠ ٥٢١ ٥٢٢ ٥٢٣ ٥٢٤ ٥٢٥ ٥٢٦ ٥٢٧ ٥٢٨ ٥٢٩ ٥٣٠ ٥٣١ ٥٣٢ ٥٣٣ ٥٣٤ ٥٣٥ ٥٣٦ ٥٣٧ ٥٣٨ ٥٣٩ ٥٤٠ ٥٤١ ٥٤٢ ٥٤٣ ٥٤٤ ٥٤٥ ٥٤٦ ٥٤٧ ٥٤٨ ٥٤٩ ٥٥٠ ٥٥١ ٥٥٢ ٥٥٣ ٥٥٤ ٥٥٥ ٥٥٦ ٥٥٧ ٥٥٨ ٥٥٩ ٥٦٠ ٥٦١ ٥٦٢ ٥٦٣ ٥٦٤ ٥٦٥ ٥٦٦ ٥٦٧ ٥٦٨ ٥٦٩ ٥٧٠ ٥٧١ ٥٧٢ ٥٧٣ ٥٧٤ ٥٧٥ ٥٧٦ ٥٧٧ ٥٧٨ ٥٧٩ ٥٨٠ ٥٨١ ٥٨٢ ٥٨٣ ٥٨٤ ٥٨٥ ٥٨٦ ٥٨٧ ٥٨٨ ٥٨٩ ٥٩٠ ٥٩١ ٥٩٢ ٥٩٣ ٥٩٤ ٥٩٥ ٥٩

[illegible]

فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به

فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به

وَأَفْعُلْ نَحْوَ جَمْعِ أَجْمَاعًا وَأَفْعُلْ نَحْوَ أَحْمَرَ أَحْمَرًا ۱۱

الْثَلَاثُ مَا كَانَ مَاضِيَةً عَلَى سِتَّةِ أَحْرَفٍ مَثَلِ

سَمِعْتُ نَحْوَ اسْتَخْرَجَ اسْتَخْرَجَ أَفْعَالًا نَحْوَ

أَحْمَرَ أَحْمَرًا وَأَفْعُولًا نَحْوَ عَشَوْشَبَ عَشْيَشَابًا

وَأَفْعُولًا نَحْوَ أَجَلَوْا أَجَلَتْوَا وَأَفْعُلْ نَحْوَ قَفَسَسَ

أَقْفَسَسَا وَأَفْعُلْ نَحْوَ اسْلَقْنَا اسْلَقْنَا وَأَمَّا

الرَّابِعُ الْمَزِيدُ فِيهِ فَامْتَلِئْ ثَلَاثَ فَعْلٍ

كَمَا تَرَى نَحْوَ جَاءَ وَأَفْعُلْ كَمَا تَرَى

أَخْرَجَ مَا وَأَفْعُلْ كَمَا تَرَى أَفْعُولًا ۱۲

تَبْيِيحُ الْفِعْلِ أَمَا تَعْبُدُ وَهُوَ الْفِعْلُ الْفَعْلُ

يَتَعَدَّى مِنَ الْفَاعِلِ إِلَى الْمَفْعُولِ بِهَ كَقَوْلِكَ

فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به

فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به

فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به
فعل ناقص من غير متعلق به
فعل تام من غير متعلق به

نحو نصر زيد واستخرج المال واما المضارع
 فهو ما يكون اوله احدى الزوائد الاربع وهي
 المزة والنون والتاء والياء تجزئاً ان كانت
 او اثنين او ثلثي او فائت فالمزة للمتكلم وحده
 والنون له اذا كان معه غيره والتاء للغائب
 مفرد او مثني ومجموع مذكره كان او مؤنثاً
 وللغائبة المفردة ولثنا بالياء وللغائب المذكر
 مفرد او مثني ومجموع والمؤنث الغائب
 وهو يصير للمحال والا يستقبل تقول يقبل الا ان
 ويسمى حالاً وحاضراً او يقبل عداً او سمي تقبلاً
 فاذا دخلت عليه السين او سوف فعلت

في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين

في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين

في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين

في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين
 في قوله تعالى انما اتيناكم بالبينات والكتاب المبين

فيثبت على كل حال تقول لم ينص لم ينص
لم ينص لم ينص لم ينص لم ينص
لم ينص لم ينص لم ينص لم ينص
لم ينص لم ينص لم ينص لم ينص
لم ينص لم ينص لم ينص لم ينص
من الضمة فتفتح ويسقط النونات سوكون
جمع المونث فتقول لمن ينص لمن ينص
الى لمن ينص لمن ينص ومن اجازم لام
الامر فتقول في امر الغائب لينص لينص
لينصوا لينصوا لينصوا لينصوا
لينصوا وليعلم وليعلم
لا الانا بهتة تقول في نهي الغائب لا ينص

لا يتصرف الا ينصرف ولا تنصرف الا تنصرف الا ينصرف
 وفي نهى الحاضر لا تنصرف الا تنصرف
 لا تنصرف الا تنصرف الا تنصرف وكذا قياس
 سائر الاشياء وانما الامر بالصيغة وهو
 امر الحاضر فهو جارية على لفظ المصنف
 المعجوم فان كان ما بعد حرف المصارعة
 متحركاً فتنسب منه حرف المصارعة وتأتي
 بصورة الباقى مجزئاً ما تقول في الامر من
 يخرج يخرج وخرج وخرج وخرج وخرج
 وخرج وخرج وخرج وخرج وخرج وخرج
 وتكسر وتباعد وتخرج وان كان ما بعد

لا يتصرف الا ينصرف ولا تنصرف الا تنصرف
 وفي نهى الحاضر لا تنصرف الا تنصرف
 لا تنصرف الا تنصرف الا تنصرف وكذا قياس
 سائر الاشياء وانما الامر بالصيغة وهو
 امر الحاضر فهو جارية على لفظ المصنف

المعجوم فان كان ما بعد حرف المصارعة
 متحركاً فتنسب منه حرف المصارعة وتأتي
 بصورة الباقى مجزئاً ما تقول في الامر من
 يخرج يخرج وخرج وخرج وخرج وخرج
 وخرج وخرج وخرج وخرج وخرج وخرج

وتكسر وتباعد وتخرج وان كان ما بعد
 المعجوم فان كان ما بعد حرف المصارعة
 متحركاً فتنسب منه حرف المصارعة وتأتي
 بصورة الباقى مجزئاً ما تقول في الامر من

لا يتصرف الا ينصرف ولا تنصرف الا تنصرف
 وفي نهى الحاضر لا تنصرف الا تنصرف
 لا تنصرف الا تنصرف الا تنصرف وكذا قياس
 سائر الاشياء وانما الامر بالصيغة وهو
 امر الحاضر فهو جارية على لفظ المصنف

المعجوم فان كان ما بعد حرف المصارعة
 متحركاً فتنسب منه حرف المصارعة وتأتي
 بصورة الباقى مجزئاً ما تقول في الامر من

وتكسر وتباعد وتخرج وان كان ما بعد
 المعجوم فان كان ما بعد حرف المصارعة

حروف المضارع ^{كل حرفي ثمره ١٢} كذا فتخذف ^{انت ١٢} من حروف

المضارعة وتأتي بصورة السبب في محبة وما نريد

المضاجع منه مضموا فتضجها تقول انضج

انصروا انصروا انصروا انصروا

اَضْرِبْ وَانْقَطِعْ وَارْتَمِعْ وَاسْتَحْجِجْ وَفِيهَا مَهْرَقَةٌ

الكریم بنیاد علی الاصل المرفوض فان اصل تلمیذم

تَقْضِ الْكَلِمَةَ إِذَا جُمِعَ بِأَنْ فِي أَوَّلِ مَصْنَعِ
تَقْضِ الْكَلِمَةَ إِذَا جُمِعَ بِأَنْ فِي أَوَّلِ مَصْنَعِ

وَمُتَقَابِلُهُ وَمُتَدَحْرَجُهُ وَتَحْوِزُهُ حَذْفُ حَاءٍ

وَقِي التَّزْيِيلَ فَأَنْتَ كَذَبٌ سَيِّئٌ وَقَارِئُ الْمَطْلَعِ

۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲

[illegible][illegible]

ماتر ۱۲

فَقَالُوا
اَضْطَرُّوْنَ
اَوْضَا
فَقَالُوا
اَضْطَرُّوْنَ
يُصِطَّ
عَلَيْهِمْ
كَانَ
مَأْوَاهُمْ
وَالرَّحْمٰنُ
غَارِ الْمَمَاتِ
قَالَ

ويا تغمدين الا اذا انفتحت ما قبلها نحو لا تخشون
 ولا تخشين ^{استغنى است ان اول دي بر حذف وادوات ١١} ولتسلمون واما ترتيبه وافتح آخر
 الفاعل اذا كان فعل الواحد والواحدة
 الغائبة ويضم اذا كان فعل جماعة الذكور
 ويكسر اذا كان فعل الواحدة المخاطبة
 فتقول في امر العنائب موكدا بالثقل
 ليسنننن ليسنننن ليسنننن
 لتسنننن ليسنننن وبأخفيفة لينسننن
 ليسنننن لتسنننن وفي امر الحاضرة بالثقل
 انسننن انسننن انسننن انسننن
 انسنننن وبأخفيفة انسننن انسننن

انما هو في الكلام ان لا يفتتح ما قبلها
 لا تخشون ولا تخشين ولتسلمون
 الفاعل اذا كان فعل الواحد والواحدة
 الغائبة ويضم اذا كان فعل جماعة الذكور
 ويكسر اذا كان فعل الواحدة المخاطبة
 فتقول في امر العنائب موكدا بالثقل
 ليسنننن ليسنننن ليسنننن
 لتسنننن ليسنننن وبأخفيفة لينسننن
 ليسنننن لتسنننن وفي امر الحاضرة بالثقل
 انسننن انسننن انسننن انسننن
 انسنننن وبأخفيفة انسننن انسننن

انما هو في الكلام ان لا يفتتح ما قبلها
 لا تخشون ولا تخشين ولتسلمون
 الفاعل اذا كان فعل الواحد والواحدة
 الغائبة ويضم اذا كان فعل جماعة الذكور
 ويكسر اذا كان فعل الواحدة المخاطبة
 فتقول في امر العنائب موكدا بالثقل
 ليسنننن ليسنننن ليسنننن
 لتسنننن ليسنننن وبأخفيفة لينسننن
 ليسنننن لتسنننن وفي امر الحاضرة بالثقل
 انسننن انسننن انسننن انسننن
 انسنننن وبأخفيفة انسننن انسننن

كما قيل وأما ما زاد على الشلثة فالصت بطه
 ان تفتح في مصارع الميم المضمومة موضع حرف
 المضارعة وتكسر ما قبل آخره في الفاعل فتفتح
 في المفعول نحو كرم وكرم وكرم وحسن وحسن
 وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج
 والمفعول في بعض المواضع كجاءت وتحت
 ومثار ومضطر ومعت ومنصب ومنصب فيه
 ومنجباب ومنجباب عنه ويختلف في التقدير
 فصل المضاعف ويقال له الاصل
 من الشلثة المجرود المزيف فيه ما كان عينه
 ولامه من جنس واحد كره وراحم فان اصلهما

١٩
 في المضارعة وتكسر ما قبل آخره في الفاعل فتفتح في المفعول
 وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج
 والمفعول في بعض المواضع كجاءت وتحت
 ومثار ومضطر ومعت ومنصب ومنصب فيه
 ومنجباب ومنجباب عنه ويختلف في التقدير
 فصل المضاعف ويقال له الاصل
 من الشلثة المجرود المزيف فيه ما كان عينه
 ولامه من جنس واحد كره وراحم فان اصلهما

في المضارعة وتكسر ما قبل آخره في الفاعل فتفتح في المفعول
 وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج
 والمفعول في بعض المواضع كجاءت وتحت
 ومثار ومضطر ومعت ومنصب ومنصب فيه
 ومنجباب ومنجباب عنه ويختلف في التقدير
 فصل المضاعف ويقال له الاصل
 من الشلثة المجرود المزيف فيه ما كان عينه
 ولامه من جنس واحد كره وراحم فان اصلهما

في المضارعة وتكسر ما قبل آخره في الفاعل فتفتح في المفعول
 وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج
 والمفعول في بعض المواضع كجاءت وتحت
 ومثار ومضطر ومعت ومنصب ومنصب فيه
 ومنجباب ومنجباب عنه ويختلف في التقدير
 فصل المضاعف ويقال له الاصل
 من الشلثة المجرود المزيف فيه ما كان عينه
 ولامه من جنس واحد كره وراحم فان اصلهما

لم تحذف مع مقتضى الحذف لان حذف
 الواو مع حذف الهزة اجماعا بالكلية
 فهو موشى بقلب الياء فيهما واو السكون
 وانضمام ما قبلها وني فتقبل منها
 يتعد فهو متعده واتسب تسير فهو متسير ويقال
 اتبعه باقعه فهو متوعد وائتسب بياقعه فهو
 متوعد وهن الامكان متوعد فيه وحكمه في قوله
 كعض يعرض وتقول ايدركا خفض الثاني
 والمستل العين ويقال له الاحرف وذو الشدة
 لكون ما ضيه على ثلثة احرف اذا اخبر
 من نفسك فانجبه والثلثة ثلثة قلب عين

في قوله لم تحذف مع مقتضى الحذف لان حذف الواو مع حذف الهزة اجماعا بالكلية فهو موشى بقلب الياء فيهما واو السكون وانضمام ما قبلها وني فتقبل منها يتعد فهو متعده واتسب تسير فهو متسير ويقال اتبعه باقعه فهو متوعد وائتسب بياقعه فهو متوعد وهن الامكان متوعد فيه وحكمه في قوله كعض يعرض وتقول ايدركا خفض الثاني والمستل العين ويقال له الاحرف وذو الشدة لكون ما ضيه على ثلثة احرف اذا اخبر من نفسك فانجبه والثلثة ثلثة قلب عين

في قوله لم تحذف مع مقتضى الحذف لان حذف الواو مع حذف الهزة اجماعا بالكلية فهو موشى بقلب الياء فيهما واو السكون وانضمام ما قبلها وني فتقبل منها يتعد فهو متعده واتسب تسير فهو متسير ويقال اتبعه باقعه فهو متوعد وائتسب بياقعه فهو متوعد وهن الامكان متوعد فيه وحكمه في قوله كعض يعرض وتقول ايدركا خفض الثاني والمستل العين ويقال له الاحرف وذو الشدة لكون ما ضيه على ثلثة احرف اذا اخبر من نفسك فانجبه والثلثة ثلثة قلب عين

فقلت صين واعماله بالنقل والقلب
اصط ١٢
 وينبع واعماله بالنقل اصط ١٣ تقول في
 المصارع يصون وينبع واعمالها بالنقل
 وخاف ويهاب واعمالها بالنقل والقلب
اصط ١٤
 ويدخل المحارم قسط العين اذا سكن بابعده
 وثبت اذا تحرك بابعده اصط ١٥ تقول لم يصن لم
 يصونا لم يصونا لم تصونا لم يصن لم تصن
 لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا
 لم اصن لم نصن اصط ١٦ وكذا لم يصن لم يصونا
 يصن لم يصن اصط ١٧ وقس عليه الامر صونا
 صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا

فقلت صين واعماله بالنقل والقلب
 وينبع واعماله بالنقل
 المصارع يصون وينبع واعمالها بالنقل
 وخاف ويهاب واعمالها بالنقل والقلب
 ويدخل المحارم قسط العين اذا سكن بابعده
 وثبت اذا تحرك بابعده
 تقول لم يصن لم يصونا لم تصونا لم يصن لم تصن
 لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا
 لم اصن لم نصن
 وكذا لم يصن لم يصونا
 يصن لم يصن
 وقس عليه الامر صونا
 صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا

فقلت صين واعماله بالنقل والقلب
 وينبع واعماله بالنقل
 المصارع يصون وينبع واعمالها بالنقل
 وخاف ويهاب واعمالها بالنقل والقلب
 ويدخل المحارم قسط العين اذا سكن بابعده
 وثبت اذا تحرك بابعده
 تقول لم يصن لم يصونا لم تصونا لم يصن لم تصن
 لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا
 لم اصن لم نصن
 وكذا لم يصن لم يصونا
 يصن لم يصن
 وقس عليه الامر صونا
 صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا

فقلت صين واعماله بالنقل والقلب
 وينبع واعماله بالنقل
 المصارع يصون وينبع واعمالها بالنقل
 وخاف ويهاب واعمالها بالنقل والقلب
 ويدخل المحارم قسط العين اذا سكن بابعده
 وثبت اذا تحرك بابعده
 تقول لم يصن لم يصونا لم تصونا لم يصن لم تصن
 لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا لم تصونا
 لم اصن لم نصن
 وكذا لم يصن لم يصونا
 يصن لم يصن
 وقس عليه الامر صونا
 صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا صونا

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

اصلة مغيرة ۱۲
و هذا الاربعة لكون ما ضمه على الاربعة احرف

وَأَبِيقُ وَأَسْوَدُ وَأَبْيَاضُ وَكَذَا اسْتَصَارَ فِيهَا
وَأَسْمُ الْعَمَلِ مِنَ التَّجَرُّدِ يَتَلَّ بِالْهَمْزِ كَصَائِنٍ
وَبَائِعٍ وَالمُزْدِي فِيهِ يَتَلَّ بِمَا عَمِلَ بِالمَصْرَعِ
لِجِبْتٍ وَمُسْتَقِيمٍ وَمُسْتَقَادٍ وَمُخْتَارٍ وَاسْمُ الْمَفْعُولِ
مِنَ التَّجَرُّدِ يَتَلَّ بِالنَّعْلِ وَالحَزَنُ كَمَضُونٍ
وَبَيْعٍ وَالحَزَنُ وَفٍ وَأَو مَفْعُولٌ عَنْ سَبِيحٍ
وَعَيْنُ الْفِعْلِ عَنْ أَسْمَاءِ الْحَسَنِ وَهُوَ مُشْتَبِهٌ
الْيَاءُ يَقُولُونَ مَبِيعٌ وَالمُزْدِي فِيهِ يَتَلَّ بِالنَّعْلِ
وَالْقَلْبُ إِنْ عَمِلَ فَعَلَهُ كَحَابٍ وَمُسْتَقَامٍ وَمُسْتَقَادٍ
وَمُخْتَارٍ أَلْثَالِثُ الْمَعْتَلِ اللَّامُ وَيُقَالُ لَهُ النَّاكُصُ
وَفُذُّ الاربعة لكونِ ماضِيه على اربعة احرف

پس الآن اعتبار نیست لهذا الامر تا در اصل حل نه بخانی

[illegible]

اذا انجبتك عن نفسك فالمرح وقبب الواو
واليار الفا اذا تجر كبتا وافتح ما قبلها كغرا
ورے وعصا ورے وكذلك الفعل الزائد على

لشبه احرف واسم المفعول كالمعطى واشترى
 واستقصى والمعطى واشترى والمستقصى
 اصله المستقصى اصله المعطى

لَمَّا إِذَا الْمُسْتَمِيعُ الْفَاعِلُ مِنَ الْمَضَاعِ كَقَوْلِكَ

وَتُغَيَّرُ وَيُزِيلُ أَمَّا الْمَاذِيَةُ فَيُحْيِي مِنَ الْإِلَهِامِ

فے مثال فہلو اطلاقا و فے مثال فعلت

و فعلتا اذا انفتح ما قبلها وثبتت في غير

مفتول غزا غزوا غزت غارت غارت غارت

غُرُوتٌ غُرُوتٌ مَّا غُرُوتٌ غُرُوتٌ غُرُوتٌ غُرُوتٌ

[illegible][illegible]

وہی ہے جو کہ ان کے لئے ہے اور ان کے لئے ہے

فِي لَفْظِ جَمَاعَةٍ الذَّكُورِ وَالْإِنَاثِ فِي الْخُطَابِ
اسی فی متابع نحو ۱۱

وَالْعَبْدُ بِجَمِيعِ الْكُنُوفِ يَرْفَعُ فَوْزَ

الْمَنْدَرِ فَيَقْعُونَ وَتَقْعُونَ وَوزن المَنْدَرِ فَيَقْعُونَ
در هر چهار نسبت ۱۲

وَتَقْعُونَ وَتَقْعُونَ يَرْفَعُ يَرْفَعُونَ تَرْفَعُ
غایب کانت او حاضر ۱۳

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ
اصلا غیر افعال سبب نقل خدمت کردند ۱۴

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ تَرْفَعُونَ

الخامس المعتل الفاء واللام ويفتال له
 اللفتي المنفوق فتقول وقى كرمي يقين
 يقولون واللام في فتصير على حرف واحد يلزمه
 الهاء في الوقف نحو قوله فاقوا في قياقن
 وفي التاكيد قين قيان قن قيان فيمنان
 وفي دجج يوجج كرضي رضى اتيج كارض
 السادس المعتل الفاء والعين كمين
 في اسم مكان ويوم وويل ولا يبين منه

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

یحییٰ بنی مؤلفه واستحیی استیمی استیمیا و مؤلفه
 من یقول استحیی استیمی استیمیا و مؤلفه
 ذلک لکثرة الاستعمال کما قالوا
 الخامس الممثل العا و اللام و یفتال له
 اللغیة المفروق فتقول و فی کرمی یقیان
 یقول و اللام مق قصیر علی حرف واحد یلزمه
 الهاء فی الوقت نحو قبا قوا فی قیا قین
 و فی التاکید قین قیان قن قن قیان قینان
 و فی وجب یوجب کر ضیضه ا تیج کارض
 السادس الممثل الفاء و العین کسین
 فی اسم مکان و یوم و ویل و لا یبینه منه

Handwritten marginal notes in Arabic script, likely explaining the rules of the main text. The text is dense and covers the top and sides of the page.

الفعل السابع المقتل الفاء والعين

واللام وذلك واو ويا كاسي الحرفين

فصل حكم المهور في تصاريه فسا حكم

الصحيح لان الحفرة حروف صحيح لكن باتت تحذف

واذا وقعت غير أول لانهما حرفان يد من

قصي خلق فتقول امل يامل كنصر نصيب راول

بقاب الحفرة واو لان المهمزتين اذا التقتا

في كلمته ثابتهما ساكنة وجب

فتلبس شجرة ما قبلها كما من اومن وايماناً

ونان كانت الاولة همزة وصل تعو الثابتة

همزة عن الوصل اذا انفتحت ما قبلها ومانفا

Handwritten marginal notes in Arabic script, continuing the explanation of the main text.

Extensive handwritten marginal notes in Arabic script, providing detailed commentary and examples for the main text. The notes are written in a cursive style and cover the right side of the page.

Handwritten marginal notes in Arabic script, likely concluding the explanation or providing additional examples. The text is dense and covers the bottom of the page.

البردة في خذوكلن وعمل غير القياس لكثرة الاستعمال

وَقَدْ سَجَىٰ أَنزَلَ عَلَى الْإِصْلَاحِ عِنْدَ الْوَصْلِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى

وَأَمَّا أَنْتَ يَا مُصَلِّىءُ فَادْرُسْ بِرَبِّكَ وَارْتَدِّقْ فِي رُبُّكَ

ويعتبر انذر كاضب و آوت باؤں گرام کم

بسم الله الرحمن الرحيم

وہاں سے آکر اپنے گھر پہنچا تو اس نے اپنے گھر کے دروازے پر دستکوب لگا دیا۔

محمود افغان و دوست واری ۱۱ ابو محمد واری و محمود افغان ۱۲

وَجَاءَ حُجِّي لِكُلِّ مَنِيْلٍ فَهُوَ سَائِرُ وَجَاءِ وَأَسَا يَاسُو
 اچوت يانی روضہ نور اللہ ۱۲۴۳ھ کے التعلیل و ہومن اکیل یعنی سپہ بون ۱۲۴۳ھ

لہذا یہ دعویٰ افنی یا نبی لہوئے یرے ایت ومنہم من
اعلم ایت اعلیٰ کا علی ایمان

يقول تشيهما بخذوا سيي كونه في يقي ق

وادی یونی ایاکشیویشوی و نای نیای کرے

مجلس اول در بیان احوال و حال

الحمد لله الذي جعل في كل شيء
دروساً لمن يتفكر

وہابیہ کی رو سے

بسم الله الرحمن الرحيم

اولیٰ جوہر

بالف باء مفتحة
الكل ما قبله بالفتحة

توفي في سنة ١٢٨٥ هـ

مجلس شورای اسلامی

بالمثل نقل و حرکت

عبدالغفور خان

طرائق و فنون

ایضاً دوزخ و دوزخ

ان کا مذہبی اور سیاسی موقف

ساکینین اقلندرم

الحکومت کے لیے ایک نیا قیامیہ قلعہ

بسم الله الرحمن الرحيم

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible][illegible]

۱۱. کوهستان

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible][illegible]

حذفت الحرة من مضارعه فقالوا يرثي يرثي يرثي
 ترثي ترثان يرثين ترثي ترثان ترثون ترثين ترثان
 ترثين ارثي ارثي اتفق في خطاب الموث لفظ الواحدة
 والجمع لكن الواحدة تعين والجمع تغلن فاذا امرت
 منه قتلته على الاصل اذ كان نزع وعلى احمد حذفت
 ويلزمه الهاء في الوقف فتقول رة رة ياروارثي يرثان
 وبالكيد يرثان يرثان يرثان يرثان يرثان فهو
 راورثان راورثان راورثان راورثان راورثان راورثان
 وبناء افعل منه خالف لاختواته ايضا فتقول ارثي
 يرثي ارثاة وارثاة وارثاة فهو يرثان مرثون فمي
 مرثية مرثان مرثات وذاك مرثي مرثان مرثون

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

2. *Phragmites* (reed) beds are the most common wetland type in the study area, covering 10.5% of the total area. They are found in the central and eastern parts of the study area, particularly in the areas around the city of Hanoi.

ومذاته ومبطله ومثناة واما اسم الآلة وهو
 ما يعالج به الصانع المفعول كوصول الاشياء
 فيسمى على مثال محلت ومفتح ومصفاة ومستحقة
 ومثا لوام قاة ^{لأنه} هذا ومن فتح ابرو المالك
 بشد من وسعط ودق وتخل و
 كتحلة ومثناة مضومة المير والعيون جاء دق على القياس
 تنبيه المرة من المصدر المشد في المجرى على فعلية
 بالفتح فتقول ضربت ضربة وقويت قومة ومثا زاد
 على المشد بزيادة الساكنة لاطعارة والاضطاعة
 الالامية ثا والثانيث منها فالوصف بالوحدة
 كقولك رحمة رحمة واحدة ورحمة رحمة
 كقولك رحمة رحمة واحدة ورحمة رحمة

في قوله ومبطله ومثناة واما اسم الآلة وهو ما يعالج به الصانع المفعول كوصول الاشياء فيسمى على مثال محلت ومفتح ومصفاة ومستحقة ومثا لوام قاة هذا ومن فتح ابرو المالك بشد من وسعط ودق وتخل و كتحلة ومثناة مضومة المير والعيون جاء دق على القياس تنبيه المرة من المصدر المشد في المجرى على فعلية بالفتح فتقول ضربت ضربة وقويت قومة ومثا زاد على المشد بزيادة الساكنة لاطعارة والاضطاعة الالامية ثا والثانيث منها فالوصف بالوحدة كقولك رحمة رحمة واحدة ورحمة رحمة كقولك رحمة رحمة واحدة ورحمة رحمة

في قوله ومبطله ومثناة واما اسم الآلة وهو ما يعالج به الصانع المفعول كوصول الاشياء فيسمى على مثال محلت ومفتح ومصفاة ومستحقة ومثا لوام قاة هذا ومن فتح ابرو المالك بشد من وسعط ودق وتخل و كتحلة ومثناة مضومة المير والعيون جاء دق على القياس تنبيه المرة من المصدر المشد في المجرى على فعلية بالفتح فتقول ضربت ضربة وقويت قومة ومثا زاد على المشد بزيادة الساكنة لاطعارة والاضطاعة الالامية ثا والثانيث منها فالوصف بالوحدة كقولك رحمة رحمة واحدة ورحمة رحمة كقولك رحمة رحمة واحدة ورحمة رحمة

